

Oslo kommune

Manifest mot mobbing – Oslo

2011 – 2014

Nasjonalt manifest mot mobbing 2011 – 2014

Alle barn og unge skal ha et godt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø med nulltoleranse for mobbing.

For å nå målet vil vi:

- Styrke innsatsen mot mobbing gjennom økt bevissthet, kunnskaps- og kompetanseheving og konkret handling.
- Sette nasjonalt fokus på særskilte områder som er sentrale i arbeidet mot mobbing.
- Arbeide for samarbeid og lokal forankring av arbeidet mot mobbing.
- Arbeide for at ledere tar ansvar for å forhindre og håndtere mobbing.
- Det viktigste arbeidet mot mobbing er det arbeidet som skjer lokalt. Å forhindre mobbing er et lokalt ansvar og krever lokal handling.
- Vi forplikter oss til å arbeide for et godt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø for alle barn og unge.

Manifest
mot
mobbing

Oslo

Forpliktende manifest mot mobbing

Oslo kommune som skoleeier forplikter seg til å arbeide aktivt mot mobbing ved å:

- Sikre at skolene etterlever Opplæringslovens bestemmelser om retten til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring.
- Tilby kunnskaps- og kompetanseheving.

Osloskolene forplikter seg til å arbeide aktivt mot mobbing ved å:

- Arbeide målrettet for å utvikle et trygt og godt læringsmiljø på skolen preget av respekt, toleranse, likeverd og inkludering.
- Arbeide systematisk, langsiktig og kunnskapsbasert for å motvirke alle former for mobbing.
- Gjøre skolens prioriteringer, innsats og rutiner mot mobbing kjent for elever, ansatte og foresatte for å sikre at alle vet hva den enkelte part har ansvaret for.
- Ha et system som ivaretar elever og ansatte som rapporterer om mobbing.
- Støtte og følge opp alle elever som blir mobbet gjennom iverksetting av nødvendige tiltak.
- Bidra til at mobberne endrer adferd gjennom iverksetting av nødvendige tiltak.
- Legge til rette for kunnskaps- og kompetanseheving.
- Involvere og engasjere elever, ansatte og foresatte i arbeidet mot mobbing.
- Ta initiativ og legge til rette for godt samarbeid mellom skole og hjem.

Oslo kommune ved ordfører Fabian Stang har sluttet seg til det nasjonale manifestet mot mobbing.

I manifestet slås det fast at arbeidet mot mobbing må forankres lokalt. For å sikre lokal forankring har det blitt utarbeidet et "Oslo-manifest" som skal gi retning for dette arbeidet i Oslo kommune.

Arbeidet skal følges opp gjennom aktuelle undersøkelser og kartlegginger, blant annet drøfting av den årlige Elevundersøkelsen.

I manifestet Oslo kommune forplikter seg til, står det:

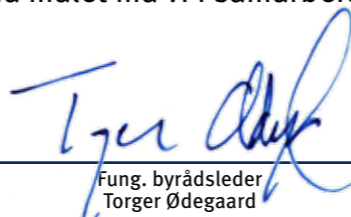
Skoler og andre steder barn og unge oppholder seg, er mobbefrie soner. Alle skoler jobber aktivt forebyggende ved å styrke barn og unges sosiale kompetanse og motarbeider alle former for mobbing og utestengning. Ledere på alle nivåer tar ansvar og har nulltoleranse for mobbing. Videre skal Oslo kommune arbeide for at alle som har et ansvar knyttet til barn og unges oppvekstmiljø, samarbeider systematisk og målrettet mot mobbing. Dette innebærer at det skal finnes planer, kompetanse og etablerte rutiner for forebygging og håndtering av mobbing ved alle skoler.

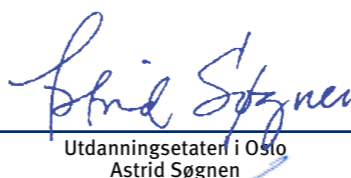
Osloskolen skal kjennetegnes av trygge og gode læringsmiljøer preget av respekt, toleranse, likeverd og inkludering. Alle former for mobbing skal bekjempes. I Osloskolen er det nulltoleranse mot mobbing.

Målsetting:

Alle elever skal oppleve et trygt skolemiljø fritt for mobbing, vold og rasisme.

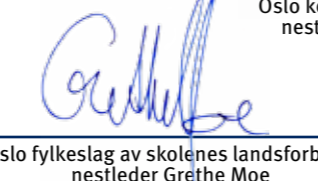
For å nå målet må vi i samarbeid forplikte oss til aktivt å forebygge mobbing.

Fung. byrådsleder
Torger Ødegaard

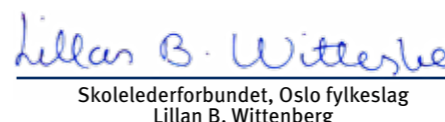

Utdanningsetaten i Oslo
Astrid Søgne

Oslo kommunale foreldreutvalg
nestleder Vicky Bonafede

Elevorganisasjonen i Oslo
Marius Tøresen

Oslo fylkeslag av skolenes landsforbund
nestleder Grethe Moe

Utdanningsforbundet i Oslo
Terje Vilno

Skolelederforbundet, Oslo fylkeslag
Lillian B. Wittenberg

Arbeidstakerorganisasjonene forplikter seg til å arbeide aktivt mot mobbing ved å:

- Sette mobbing på dagsorden og ta opp temaet jevnlig i møte med medlemmer, blant annet plikten til å gripe inn dersom man har mistanke om uakseptabel adferd.
- Være en pådriver slik at ansatte ivaretar alle elevene og tar alle elever som rapporterer om mobbing på alvor, og reagerer når lærerkolleger svikter i arbeidet mot mobbing.
- Være gode forbilder og bidra til å forhindre at mobbing skjer.

Kommunalt foreldreutvalg forplikter seg til å arbeide aktivt mot mobbing ved å:

- Sette mobbing på dagsorden og være pådriver i arbeidet mot mobbing.
- Påse at foreldre er aktivt med i planlegging og evaluering av tiltak mot mobbing.
- Bidra til kompetanseheving og informasjon for å sikre at lokale FAU arbeider for at de voksne:
  - ▶ er tydelige rollemodeller som sier fra til elever at mobbing er uakseptabelt
  - ▶ tar mobbing på alvor og bidrar til å forhindre at mobbing skjer
  - ▶ oppmuntrer elevene til å fortelle om mobbing, og støtter dem når de tar det opp

Elevorganisasjonen forplikter seg til å arbeide aktivt mot mobbing ved å:

- Sette mobbing på dagsorden og være pådriver inn mot skolens elevråd slik at de lokale elevrådene:
  - ▶ Bistår elever som blir mobbet med å si fra til skolens ledelse eller en lærer.
  - ▶ Er gode forbilder og bidrar til å forhindre at mobbing skjer.
  - ▶ Lager kampanjer på skolen mot mobbing for å engasjere elevene til å arbeide aktivt mot mobbing.
  - ▶ Har læringsmiljø og mobbing som gjennomgående temaer på elevrådsmøtene.

Osloskolen

Opplæringsloven

§ 9a-1. Generelle krav

Alle elever i grunnskoler og videregående skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring.

§ 9a-3. Det psykososiale miljøet

Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremme et godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve trygghet og sosialt tilhørighet.

Ifølge opplæringsloven § 9a-3 har både ansatte og ledelse ansvar for at krenkelser og mobbing opphører straks. Rektor har ansvaret for at skolen jobber kontinuerlig og systematisk med skolemiljøet (§ 9a-4 i Opplæringsloven).

Definisjon av mobbing

Hva er mobbing?

Mobbing kjennetegnes av følgende tre forhold:

- Negativ eller ondsinnet atferd.
- Som gjentas og foregår over tid.
- I et forhold som er preget av ubalanse i styrkeforholdet mellom partene; den som blir utsatt har vanskelig for å forsvare seg.

Det er den som mobbes, som har rett til å definere om en har blitt utsatt for en krenkelse, og det er de voksnes ansvar å ta den opplevelsen på alvor. Ingen kan kreve at andre skal tåle å bli krenket. At en selv tåler mye, gir ingen rett til å ignorere den urett andre utsettes for.

Digital mobbing

Digital mobbing har mange felles kjennetegn med "tradisjonell" mobbing, men også forskjeller. Digital eller elektronisk mobbing er når mobbing skjer via elektroniske kontaktformer som mobiltelefon eller Internett, og kjennetegnes ved at:

- Den foregår uten direkte kontakt mellom mobberen og den som mobbes.
- Den kan skje når som helst og hvor som helst.
- Den kan raskt spres til store grupper av mottakere.

I tillegg kan det ofte være vanskelig å identifisere hvem som egentlig er avsenderen. Svært mange av de som mobbes digitalt, blir også mobbet på mer tradisjonelle måter, og de som mobber digitalt, mobber også ofte på andre måter.

For veiledning, verktøy og ressurser, se følgende nettsider:

• www.elev.no	• www.utdanningsforbundet.no	• www.olweus.no
• www.fug.no	• www.utdanningsdirektoratet.no	• www.barneombudet.no
• www.utdanningsetaten.no	• www.regjeringen.no	

Hvor skjer mobbingen?

Omtrent 50 – 75 prosent av mobbingen skjer i friminuttene: i skolegården, i korridorene eller på mer bortgjemte steder på skolen. Den foregår også i timene hvis læreren ikke er oppmerksom. Skolen er uten tvil den arenaen hvor det meste av mobbingen foregår. Dette legger et spesielt ansvar på skolens ledelse og på lærerne. Mobbing eller tendenser til mobbing forekommer naturligvis også mange andre steder enn på skolen, for eksempel i barnehager, på lekeplasser, i idrettsmiljø, på ungdomsklubber. Dette legger et spesielt ansvar på alle som arbeider der.

Olweus, D.: Mobbing i skolen. Hva vi vet og hva vi kan gjøre. Universitetsforlaget, Oslo 1992.

Elevundersøkelsen 2011 Oslo kommune

Antall elever som svarer at de blir mobbet*:

- 3249 (9 %) – dette tallet skal ned!
- av lærere 1699 (4,8%) – av den voksne de trodde de kunne stole på!
- av medelever 2656 (7,4%) – blant dem de trodde skulle være venner!

*2 til 3 ganger i mnd – til flere ganger i uken

Funn fra kartlegging av kunnskaper og holdninger på området rasisme og antisemittisme i Osloskolen (Perduco april 2011) viser at:

9 prosent av elevene har blitt utsatt for hendelser på skolen på grunn av sin religion/tro. 3,5% blir utsatt for slike hendelser 2 til 3 ganger i måneden eller oftere. Over halvparten av elevene (52%) oppgir at de på egen skole har opplevd at ordet jøde har blitt brukt til å beskrive noe negativt.

Elevundersøkelsen Oslo kommune 2011

Antall utsatt for diskriminering på grunn av*:

- nasjonal bakgrunn: 1564 (7,3%)
- religion eller livssyn: 1280 (5,9%)
- seksuell orientering: 2384 (5,1 %)

*2 til 3 ganger i mnd – til flere ganger i uken

Osloskolen

